

Dosarul nr. 2r-206/23
2-19124763-01-2r-16052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Mitrofan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, M. Guzun, M. Anton)

DECIZIE

30 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Iaroslav Stolearenco, reprezentat de avocatul Constantin Chira,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Victiana” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Topviscom” și lui Iaroslav Stolearenco cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen depusă de Iaroslav Stolearenco și restituită cererea de apel depusă de Iaroslav Stolearenco împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 24 iulie 2019, SRL „Victiana” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Topviscom” și lui Iaroslav Stolearenco, prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Topviscom” și de la fidejusalul Iaroslav Stolearenco în beneficiul SRL „Victiana” a sumei de 201 054,91 de lei, cu titlu de datorie contractuală, a sumei de 38 221,66 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 33 302,03 lei, cu titlu de penalitate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-7).

Prin hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

S-a încasat în mod solidar din contul SRL „Topviscom” și de la Iaroslav Stolearenco în beneficiul SRL „Victiana” suma de 201 054,91 de lei, cu titlu de datorie, suma de 38 221,66 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, suma de

33 302,03 lei, cu titlu de penalitate, suma de 8 177,35 de lei, cu titlu de taxă de stat și suma de 310 lei, cu titlu de cheltuieli de citare publică (f. d. 139).

La 12 octombrie 2022, Iaroslav Stolearenco, reprezentat de avocata stagiară Alina Iliescu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de încasarea sumelor de la Iaroslav Stolearenco în beneficiul SRL „Victiana”, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, în partea ce ține de încasarea sumelor de la Iaroslav Stolearenco în beneficiul SRL „Victiana”, precum și încasarea din contul SRL „Victiana” a cheltuielilor de judecată suportate în ordine de apel (f. d. 146-147).

Prin încheierea din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen depusă de Iaroslav Stolearenco și restituită cererea de apel depusă de Iaroslav Stolearenco împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal (f. d. 178-182).

La 10 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Iaroslav Stolearenco, reprezentat de avocatul Constantin Chira, a declarat recurs împotriva încheierii din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și soluționarea problemei în fond, prin repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea în fond a cererii de apel (f. d. 187-192).

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a aplicat o normă care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

A obiectat că instanța de fond în mod ilegal a dispus citarea publică a pârâtului, întrucât locul acestuia ar fi fost cunoscut, iar condițiile necesare pentru aplicarea art. 108 din Codul de procedură civilă nu au fost întrunite.

Totodată, nu au fost epuizate toate căile de a afla locul de aflare a pârâtului, or, în acest sens nu a fost interpellată Agenția Servicii Publice privind domiciliul fidejuratorului pârât.

A menționat că legislația procesual-civilă prevede și alte modalități de comunicare cu participanții la proces, însă aceste modalități nu au fost valorificate și lipsesc la materialele dosarului.

De asemenea, a punctat că la materialele cauzei este anexată doar mențiunea despre expedierea hotărârii primei instanțe, însă lipsește dovada recepționării acestei scrisori de către pârât, cauza fiind judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, fapt ce impune repunerea în termenul de declarare a apelului.

A mai notat că pe parcursul examinării cauzei în fond, în perioada 24 iulie 2019 – 13 octombrie 2020, s-a aflat în afara teritoriului Republicii Moldova, fiind în imposibilitate de a recepționa actele de procedură, fapt care constituie o imposibilitate justificată în vederea depunerii în termen a cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată la adresa electronică a recurentului Iaroslav Stolearenco, avocatul Constantin Chira, la 29 martie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 183).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 aprilie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat pârâtului Iaroslav Stolearenco, în mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, cererea de chemare în judecată, încheierea din 05 noiembrie 2019, prin care a fost primită spre examinare cererea de chemare în judecată și citația pentru ședința de judecată din 23 ianuarie 2020, ora 11:30, corespondență care a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 118-119).

Ulterior, pentru ședința de judecată din 30 iulie 2020, ora 09:30, în adresa pârâtului Iaroslav Stolearenco, mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, a fost expediată citația cu aviz de recepție, care a fost, la fel, returnată în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 128).

Actele dosarului mai indică că și pentru ședința de judecată din 13 octombrie 2020, ora 11:30, în adresa pârâtului Iaroslav Stolearenco, mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, a fost expediată citația cu aviz de recepție, care a fost, de asemenea, restituită în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 135), totodată fiind dispusă și citarea publică a pârâtului (f. d. 137).

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 13 octombrie 2020, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 15 octombrie 2020.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat, la 13 octombrie 2020, copia dispozitivului hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la aceeași adresă de domiciliu a pârâtului (f. d. 141), însă corespondența a fost restituită cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 148-150).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de fond și-a îndeplinit corespunzător obligația de înștiințare prin citație a pârâtului Iaroslav Stolearenco pentru ședințele de judecată numite, în condițiile în care adresa la care a fost expediată corespondența instanței de judecată, de fiecare dată a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”, iar alte locuri posibile de aflare a pârâtului nu au fost identificate.

Completul de judecată evidențiază că adresa la care a fost expediată corespondența menționată, este indicată atât în buletinul de identitate al pârâtului (f. d. 11), cât și în cererile de apel și recurs (f. d. 146, 187).

Mai mult, prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, anexat la materialele dosarului, se confirmă faptul că sediul copârâtei SRL „Topviscom”, al cărei asociat unic este Iaroslav Stolearenco, este, de asemenea, la adresa mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX (f. d. 9).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Iaroslav Stolearenco, reprezentat de avocata stagiară Alina Iliescu, la 12 octombrie 2022, peste termenul prevăzut de lege.

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 26 ianuarie 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de Iaroslav Stolareenco împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 13 octombrie 2020, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 14 octombrie 2020, ultima zi a termenului fiind data de 12 noiembrie 2020 (zi de joi).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Iaroslav Stolareenco a declarat apelul peste termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că nu poate fi reținut argumentul apelantului invocat în cererea de repunere în termen a apelului, cu privire la faptul că la 21 septembrie 2022, avocata stagiară a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și doar atunci a aflat pentru prima dată despre existența hotărârii.

Completul de judecată relevă că prin cererea depusă de către avocata stagiară Alina Iliescu, la 13 septembrie 2022, pentru a face cunoștință cu materialele cauzei civile, aceasta, acționând în interesele lui Iaroslav Stolareenco, împuternicită prin mandatul avocațial seria MAS nr. 076807 (f. d. 144), a indicat expres numărul dosarului, 2-13871/19, părțile și obiectul acestuia (f. d. 143).

Prin urmare, Completul de judecată reține că Iaroslav Stolareenco a încheiat contractul de asistență juridică cu avocata stagiară Alina Iliescu după emiterea hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Astfel, comunicarea hotărârii instanței de fond avocatei stagiare cu care Iaroslav Stolareenco a încheiat contract de asistență juridică ulterior emiterii acesteia, nu poate constitui temei de repunere în termenul de declarare a apelului, deoarece Iaroslav Stolareenco nu a indicat ziua în care el însuși a aflat sau trebuia să afle despre existența hotărârii respective, în ordinea prevăzută de art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă stabilește expres că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În sensul normei de drept citate, Completul de judecată notează că apelanatul urma să prezinte probe pertinente cu referire la momentul în care a aflat despre existența hotărârii primei instanțe și în ce circumstanțe a aflat despre aceasta, or, Iaroslav Stolareenco, nici în cererea de apel și nici în cererea de recurs, nu a indicat data în care a cunoscut despre emiterea hotărârii primei instanțe și nici nu a prezentat probe din care ar rezulta o asemenea dată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că o cerere de repunere în termen care ar antrena prelungirea termenelor pentru o cale de atac

ordinară admisă după o perioadă semnificativă de timp și din motive care nu sunt deosebit de convingătoare ar putea conduce la o încălcare a principiului securității raporturilor juridice și ar fi contrară dreptului de acces la instanță (cauza *Magomedov și alții împotriva Rusiei*, § 87-89).

Cu referire la argumentul recurentului privind faptul că pe parcursul examinării cauzei în fond, în perioada 24 iulie 2019 – 13 octombrie 2020, s-a aflat în afara teritoriului Republicii Moldova, Completul de judecată îl apreciază ca fiind neîntemeiat, deoarece Iaroslav Stolearenco nu a prezentat nicio dovadă în acest sens.

Din copia pașaportului lui Iaroslav Stolearenco, anexată la materialele dosarului, rezultă că acesta a traversat frontiera de stat a Republicii Moldova, pe sensul de ieșire, la 06 noiembrie 2018 (f. d. 167), însă lipsește vreo mențiune cu privire la perioada judecării cauzei, și anume 2019-2020, or, recurentul urma să prezinte probe care ar atesta momentul revenirii acestuia în Republica Moldova, în condițiile în care pașaportul acestuia a expirat la XXXXX (f. d. 165).

Instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Iaroslav Stolearenco, reprezentat de avocatul Constantin Chira.

Se menține încheierea din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Victiana” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Topviscom” și lui Iaroslav Stolearenco cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni